

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/208824,Wydawnictwo-IPN-poleca.html>
26.02.2026, 19:01

[Następny](#)

[Powrót](#)

Wydawnictwo IPN poleca

W listopadzie 2024 r. Wydawnictwo IPN poleca publikacje:

01.11.2024

[Wydawnictwo](#)

[Wincenty Witos, Dzieła wybrane t. 1-5, Warszawa 2024, seria tomy 1-5:
978-83-8229-907-6](#)

Dzieła wybrane Wincentego Witosa pokazują ogromny dorobek pisarski współtwórcy polskiej niepodległości. Na pięciotomową edycję składają się wspomnienia, w tym te spisane na przymusowej emigracji w Czechosłowacji, publicystyka oraz przemówienia. Mimo dużej dozy subiektywizmu dzieła Witosa stanowią cenne źródło historyczne dzięki zawartej w nich faktografii.

Tom 1. Moje wspomnienia, cz. 1. Do 1918 roku

Tom pierwszy obejmuje okres od dzieciństwa autora do upadku monarchii austro-węgierskiej. Znajdujemy tu barwne opisy wsi rodzinnej i jej kultury, życia codziennego chłopów galicyjskich, ich świadomości społecznej i narodowej. Witos pokazał także swoją działalność społeczno-polityczną w gminie i w powiecie, powstanie i rozwój Stronnictwa Ludowego, udział w pracach Sejmu Krajowego we Lwowie i w austriackiej Radzie Państwa. Przeczytamy o tarcjach i rozłamie w PSL oraz o walkach między poszczególnymi ugrupowaniami politycznymi w Galicji i w Wiedniu. Autor naszkicował przebieg działań wojennych w Galicji, tragedię setek tysięcy jej mieszkańców, wspominał wrogą postawę rządu austriackiego, a zwłaszcza wojsk austriackich i niemieckich wobec ludności polskiej. Jest mowa także o zrywie niepodległościowym Polaków.

Tom 2. Moje wspomnienia, cz. 2: Lata 1918-1933

W tomie drugim Witos ukazał trudne narodziny II Rzeczypospolitej – walki o granice, o zintegrowanie poszczególnych dzielnic, o ustrój odrodzonego państwa, o równość praw; omówił rządy parlamentarne i ich dokonania, zamach majowy, rządy Józefa Piłsudskiego, tworzenie się opozycji antysanacyjnej, uwięzienie i proces przywódców Centrolewu. Wiele miejsca w tej części wspomnień autor poświęcił omówieniu sytuacji w ruchu ludowym, pisał także o ekonomicznej i społecznej degradacji wsi. Nakreślił też ciekawie mozaikę polityczną II Rzeczypospolitej, koncentrując się na kierunku, któremu przewodził.

Tom 3. Moje wspomnienia, cz. 3. Tułaczka po Czechosłowacji

Trzeci tom wspomnień obejmuje okres od 28 września 1933 r., czyli od udania się Witosa na emigrację polityczną, do połowy stycznia 1939 r. Autor utrwalił niemal wszystkie wydarzenia zachodzące w tym czasie na wsi polskiej, w Stronnictwie Ludowym i w innych ugrupowaniach politycznych, nastroje wśród części korpusu oficerskiego, wewnętrzną i zagraniczną politykę rządu, sytuację międzynarodową, a zwłaszcza stosunek innych rządów europejskich do Polski. Wiele miejsca poświęcił ówczesnej Czechosłowacji, a także stosunkom polsko-czechosłowackim oraz zagarnięciu tego kraju przez Niemcy.

Tom 4. Publicystyka

Czwarty tom zawiera wybór opublikowanych za życia Witosa jego artykułów, korespondencji, wywiadów dla prasy, odezw, broszur. Wiele z tych tekstów to cenne źródło do poznania dziejów wsi, ruchu ludowego i historii Polski.

Tom 5. Przemówienia

W piątym tomie zgromadzono zachowane w całości lub w większych fragmentach teksty przemówień Witosa. To najbardziej reprezentatywne mowy wygłoszone w parlamencie oraz na zjazdach partyjnych, wiecach i różnych uroczystościach państwowych.

[*Polsko-węgierskie mosty przyjaźni. Biografie*, red. Krystyna Łubczyk, Miklós Mitrovits, Warszawa 2024, 384 s., ISBN 978-83-8229-966-3](#)

Album prezentuje 39 niezwykłych osób, które swoją postawą i dokonaniem ożywiały historię współpracy polsko-węgierskiej od wybuchu I wojny światowej przez walkę o niepodległość Polski, okres międzywojenny, II wojnę światową, rewolucję 1956 r. i kontakty środowisk opozycyjnych – aż do zmian ustrojowych przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Bezinteresowna działalność polityków, dyplomatów, oficerów wywiadu, harcerzy, wolontariuszy, pisarzy, historyków, profesorów uniwersyteckich, uchodźców, sportowców, żołnierzy, artystów i tłumaczy pokazuje głębię i bogactwo stosunków polsko-węgierskich, jest także dowodem na to, że mimo burz dziejowych wielu Polaków i Węgrów podjęło się często trudnego zadania rozwijania relacji między oboma narodami.

[Grzegorz Szczecina, *Historyczno-patriotyczne rodowody misji ks. Jerzego Popiełuszki*, Warszawa 2024, 464 s., ISBN 978-83-8376-123-7](#)

Publikacja została poświęcona formacji historyczno-patriotycznej kapłana, czyli właśnie źródłom, które ukształtowały osobowość, miłość do ojczyzny, a także stały się treścią posługi, misji, a szerzej – tożsamości ks. Jerzego Popiełuszki.

■ Bartosz Bajków, Diana Maksimiuk

Florian Czarnyszewicz
Los człowieka

tom I
Znad Berezyny nad La Platę
(1900–1955)

[Bartosz Bajków, Diana Maksimiuk, *Florian Czarnyszewicz. Los człowieka, t. 1: Znad Berezyny nad La Platę \(1900–1955\)*, Białystok-Warszawa 2024, 696 s., ISBN: 978-83-8376-076-6](#)

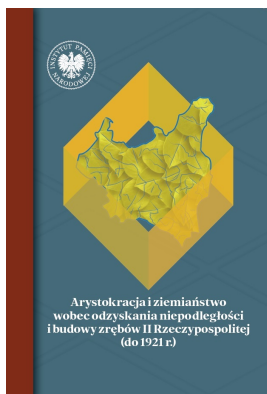
Publikacja w ramach Centralnego Projektu Badawczego „Uchodźstwo, emigracja niepodległościowa 1939–1990”

Seria wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku, t. 64

Biografia pisarza Floriana Czarnyszewicza, który w 1924 r. wraz z rodziną wyemigrował do Argentyny.

Pierwszy tom ukazuje jego życie i twórczość od narodzin przez emigrację do przejścia na emeryturę i przeprowadzki do prowincji Cordoba (Villa Carlos Paz) w 1955 r.

Publikacja ukazuje się w roku stulecia emigracji Czarnyszewicza do Argentyny i w 60. rocznicę śmierci.

[Arystokracja i ziemiaństwo wobec odzyskania niepodległości i budowy zrębów II Rzeczypospolitej \(do 1921 r.\), red. Marcin Buwała, Mariusz Krzysztofiński, Tomasz Pudłocki, Rzeszów-Warszawa 2024, 396 s., ISBN 978-83-8376-087-2](#)

Arystokraci i ziemianie stanowili elitę narodu polskiego, nawet jeśli ich znaczenie słabło w wyniku przemian społeczno-gospodarczych zachodzących w Europie w XIX w. Posiadane przez nich zaplecze ekonomiczne, kontakty międzynarodowe, a także tradycje udziału w życiu publicznym miały ogromne znaczenie dla powrotu Rzeczypospolitej Polskiej na mapę polityczną świata. Celem publikacji jest przedstawienie zaangażowania tych wyższych grup społecznych w procesie odzyskiwania niepodległości i odbudowy struktur państwa polskiego (do 1921 r.). Okazją do podjęcia badań w tym zakresie stała się setna rocznica odrodzenia polskiej państwowości i utworzenia II RP.

[Wspólna historia? 50 lat doświadczeń Polaków, Czechów i Słowaków w warunkach niepodległości, okupacji i reżimów totalitarnych \(1918-1968\), red. Dariusz Dąbrowski, Kamil Dworaczek, Wrocław-Warszawa 2024, 464 s., ISBN 978-83-8376-077-3](#)

Koniec I wojny światowej wyznaczył nowy etap w dziejach wielu narodów Europy Środkowo-Wschodniej. Dla Polaków oraz Czechów i Słowaków nastał czas wolności oraz nadziei na budowę niepodległych i nowoczesnych państw, które trwale zaistnieją na mapie Europy. Łączyło się to z podjęciem istotnych decyzji dotyczących przyszłego funkcjonowania. Kraje te musiały rozwiązać liczne problemy związane ze sprawami bezpieczeństwa, relacji międzynarodowych, organizacji państwa, spraw ustrojowych, kwestii społecznych i gospodarczych.

Wybuch II wojny światowej zakończył krótki okres niepodległości Polski i Czechosłowacji.

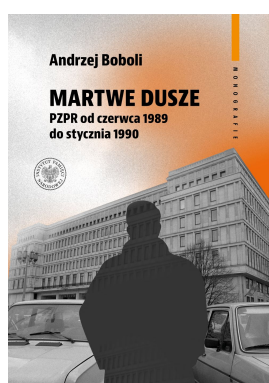
Oba państwa stały się ofiarami agresji III Rzeszy, a po wojnie znalazły się we wspólnym bloku komunistycznym. Choć dzieje Polaków, Czechów i Słowaków różniły się znacznie w poprzednich stuleciach, to łatwo dostrzec, że w najnowszej historii można wyróżnić podobne etapy, którym warto przyrzeć się w rozpatrywanym kontekście.

[Iwona E. Rusek, Stanisław Wyspiański. *Mit - tradycja - historia*, IPN, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2024, 480 s., ISBN 978-83-8229-985-4 \(IPN\)](#)

Seria wydawnicza: Literatura i Pamięć.

Książka *Stanisław Wyspiański. Mit - tradycja - historia*, jest oryginalną propozycją, w której dramaty takie jak *Wesele*, *Warszawianka* i *Noc listopadowa*, przebadane z mityczno-obrzędowej i symbolicznej perspektywy, ukazują istotę pisarstwa Wyspiańskiego. Wyznacza ją duchowa perspektywa, która umożliwia prawdziwe życie i prawdziwą twórczość, ale też stawia najważniejsze dla każdego człowieka pytanie, które brzmi: czy jesteś wolny?

[Andrzej Boboli, *Martwe dusze. PZPR od czerwca 1989 do stycznia 1990. Próba opisu zbiorowości*, Warszawa 2024, 320 s., ISBN 978-83-8376-027-8](#)

Seria „Monografie”, tom 184.

Wybory do Sejmu i Senatu w czerwcu 1989 r. przyspieszyły proces demontażu władzy sprawowanej w Polsce przez Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą przez 45 lat. W kolejnych miesiącach jej członkowie, pracownicy aparatu partyjnego oraz kierownictwo

partii usiłowali przystosować się do nowych warunków społeczno-politycznych. Książka omawia ostatnie próby reanimowania PZPR oraz wydarzenia, które ostatecznie doprowadziły do likwidacji partii.

[Grzegorz Wołk, „Szaleńcy niepodległości”. Historia Konfederacji Polski Niepodległej. Warszawa 2024, 608 s. + 24 s. wkł. zdj., ISBN 978-83-8376-075-9](#)

Pierwsza naukowa monografia Konfederacji Polski Niepodległej. W 1979 r. twórcy KPN deklarowali, że ich celem jest odzyskanie przez Polskę niepodległości i upadek systemu komunistycznego. Ogłosili, że KPN jest pierwszą od powstania żelaznej kurtyny niezależną partią polityczną, która legalnymi metodami chce pozbawić władzy polskich komunistów.

[Krzysztof Dybciak, *Swojskość na obczyźnie. O różnorodności kultury emigracyjnej w XX wieku.* IPN, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2024, 600 s., ISBN 978-83-8376-062-9](#)

Seria: „Literatura i Pamięć”

Kolejny tom z serii „Literatura i Pamięć” to cykl monograficzny - owoc wieloletnich zainteresowań Krzysztofa Dybciaka problematyką emigracyjną - w szerokim znaczeniu. Zamieszczone w książce teksty są poświęcone bowiem nie tylko literaturze polskiej powstającej poza krajem, lecz także innym dziedzinom, nie tylko związanym z aktywnością twórczą w tradycyjnym znaczeniu tego słowa

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

